

Хиперграфички политопи

Марко Пешовић

Грађевински факултет, Универзитет у Београду
e-mail: mpesovic@grf.bg.ac.rs

Апстракт. Хиперграфу $\mathbf{H}$, дефинисаном на скупу темена $[n]$, можемо придружити *хиперграфички политоп* $Q_{\mathbf{H}} := \sum_{H \in \mathbf{H}} \Delta_H$, где је $\Delta_H := \text{conv}\{e_h : h \in H\}$ страна симплекса Δ_{n-1} . Нормална лезеза $\mathcal{N}(Q_{\mathbf{H}})$ је грубља од лезезе стандардног пермутоедра $\mathcal{N}(Pe^{n-1})$, па је $Q_{\mathbf{H}}$ један уопштени пермутоедар. Проучавамо *тежински енумератор целобројних тачака* дефинисан са

$$F_q(Q_{\mathbf{H}}) := \sum_{\omega \in \mathbb{Z}_+^n \cap \mathcal{N}(Q_{\mathbf{H}})} q^{n-1-\dim(G_{\omega})} x_{\omega_1} x_{\omega_2} \cdots x_{\omega_n},$$

где је G_{ω} страна од $\mathcal{N}(Q_{\mathbf{H}})$ која садржи $\omega \in \mathbb{Z}_+^n$. Тежински енумератор се подудара са универзалним морфизмом $\Psi_q : \mathcal{H} \mapsto \mathcal{QSym}$, где је $\mathcal{H}$ извесна Хопфова алгебра хиперграфова и $\mathcal{QSym}$ Хопфова алгебра квазисиметричних функција. Такође, енумератор садржи информацију о f -вектору хиперграфичког политопа $Q_{\mathbf{H}}$, то јест

$$f(Q_{\mathbf{H}}, q) = (-1)^n \mathbf{ps}^1(F_{-q}(Q_{\mathbf{H}}))(-1),$$

где је $\mathbf{ps}^1$ главна специјализација. У случају простих графова, хиперграфички политоп одговара графичком зонотопу, а енумератор F_q представља уопштење Стенлијеве хроматске функције графа.

Кључне речи: хиперграф; хиперграфички политоп; f -полином; комбинаторна Хопфова алгебра; квазисиметричне функције.

Библиографија

- [1] M. Aguiar, F. Ardila, Hopf monoids and generalized permutahedra, [arXiv:1709.07504](#).
- [2] V. Grujić, Counting faces of graphical zonotopes, *Ars Math. Contemporanea*, 2017, 13, 227 – 234.
- [3] M. Pešović, Integer points enumerator of hypergraphic polytopes, [arXiv:1812.09770](#).